

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Kolek (štampelj) znesse vselej
30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravilništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja po trikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Opombe k „Narodovemu“ „Nasledki prisilnega celibata“.

(Spisal ultramontanus.)

Iz Štajarskega, 28. maja.

(Dalje.)

2. Spisi v „Narodu“ o nasledkih prisilnega celibata so takošni, da se zamore sklepati na njegov namen: „duhovski stan sploh občemu zasramovanju in zaničevanju izdati, ga nemogočega storiti“.

Ko bi kdo drugi se hotel potruditi ter obširno, hobotno, z mnogimi zasramljivimi opombami in zabavljicami pisati o pregreških n. pr. advokatov, kako so nekteri nenasitljivi v svojih tirjavah, kako zvižalni in prekanjeni, kako vedo stranke, ki se jim zapajo, molzti, dokler jih ne izmolzejo itd.; ali zdravniških dohtarjev, kako so nekteri nezmerni v svojih računih, kako umejo premožne bolnike dolgo martrati, revne pa hitro iz sveta spraviti, koliko oseb da je že po brezvestnih zdravniških duhovsko bilo umorjenih in nesrečnih storjenih, med tem ko so pri njih iskale telesnega zdravja; ko bi kdo hotel po načinu „Naroda“ nam nasproti o tem in sploh po „Narodovi“ pisavi natančno pisati, bi mu gradiva ne zmanjkalo, bi se mu li po pravici ne očitalo, da ga je k temu pisanju nagibal namen, dotične stanove v občnem menju znižati in zaničevanju izdati? A kar nihče od naše stranke še poskusil ni, k čemur bi vendar lahko skušan bil, ker so voditelji „Narodove“ stranke in nja glavni podporniki ravno zdravniški in pravni dohtarji, to je storil

„Narod“ po onih spisih oziroma na duhovski stan in s tem pokazal, da mu nobeno sredstvo ni prepovedno, našo stranko, zlasti pa duhovenstvo ogrditi in zasramovati ter v ljudskem mnenju znižati, še več, kolikor je na njem, ga nemogočega storiti.

Da „Narod“ to namerava, je tudi dosti razvidno iz celega njegovega obnašanja proti duhovstvu; kajti menda iz pomanjkanja drugega gradiva skrbno stikuje po slabostih in pregreških posameznih duhovnov, da jih potem na dolgo in široko popisuje, kot prav poreden denuncijant. Gorje duhovnu, ki se kakemu „mlademu“ zameri! Svest si sme biti, da bodo vse njegove slabosti, navadno v povikšani meri ali pa čisto iz trte izvite, v „Narodu“ parirale. Če je tudi marsikaj neresnično in pretirano, kaj to dé, da se le namen duseže! Videant consules!

Morda pa dela to „Narod“ iz golega vnetja za cerkveno disciplino ter se je lotil Herkulovega dela, po njegovem mnenju, Avgijev hlev, boje poln „klerikalne korupcije“, očediti? Se čuti mar „Narod“ poklicanega, cerkev Kristusovo reformirati? A za take reformatorje, kakor bi bil „Narod“, se katoliška cerkev lepo zahvaljuje. Zgodovina nam poroča o mnogih osebah žalostnega spomina, ki so nepoklicani, ker sami najbolj reformiranja potrebni, in so skušali cerkev božjo reformirati, ter so prav, kakor dandanes „Narod“, vedno kričali zoper zlorabe v cerkvi in slabo življenje duhovnov, a zašli so sami tako daleč, da so celó od cerkve in vere odpadli, kakor n. pr. Valdo, Viklef, Hus, Luter itd. V pravem pomenu reformatorji cerkve pa so bili n. pr. sv. Ber-

nard Klaravalski, redovna velika ustanovitelj sv. Frančišek in sv. Dominik, sv. Karol Bar., Frančišek Salezijan, Vincencij Pavljan, sv. Alfonz, sv. Ignacij s svojim za cerkev tolikanj zasluženim, pa ravno zato najbolj preganjanim redom itd. Njih živa vera, svetost življenja, goreča vnetost za čast božjo in zveličanje duš, izredna učenost v božjih rečeh jih je sposobne delala, svojim vrstnikom svetiti z naukom in izgledom ter v vsakem oziru za zboljšanje življenja blagonosno delovati. To so bili pravi reformatorji, katerim cerkev vedno hvalo vé.

A sedanji laži-reformatorji, kakor n. pr. „Narod“, vidijo pregreške le pri duhovnih, le pred duhovskim pragom radi pometajo od dne do dne, od jutra do večera, samih sebe pa ne vidijo. Vedno pozivanje na pregreške duhovnov in njih stranke jim je tako priljubljeno smokvino perje, s katerim svojo lastno sramoto zakrivajo. — Ker pa „Narod“ tako udriha po pregrešnih duhovnih, se vé, po tistih, ki niso njegove stranke; kajti njegovi duhovski privrženci so za vetrom; ker pravim, „Narod“ tako udriha po pregrešnih duhovnih, bodo menda duhovni, ki neomadežani stojé pred svetom, če tudi niso njegove stranke, milost pred njim našli? Nikakor ne! Če jim drugače ne more blizo, jih pa imenuje „fanatike“. „Fanatik“ je namreč „Narodu“ in liberalcem sploh vsak, ki se vnema za vero in cerkev in se v rečeh, ki vest zadevajo, držijo gesla od sv. ap. Petra izrečenega: „Bolje je Bogu pokornemu biti, kakor ljudem“.

Sklep tega je, da je „Narod“ sovražnik duhovskega stanu sploh, in da mu ni nobeno

Podlistek.

Statistični listek.

Železnice celega sveta in Jesenkov „Občni zemljopis“.

(Dalje.)

Razen nekterih železnic na Ogerskem, ki so vlast državna, so razne črte razdeljene med pooblašene družbe. In sicer je sedaj v našem cesarstvu 44 takih raznih društev, ki imajo

*) Jesenkov „Občni zemljopis“ je jako obširna knjiga, ki obsega 30 drobno tiskanih pol v veliki oktavi. Čitatelju ponuja to delo pre-mnogo raznovrstnega gradiva iz zvezdoznanskega, prirodoznanskega in državoznanskega zemljepisja, zlasti so pa kulturostatistični oddelki tako obširni, da zadostujejo vsakemu, ki potrebuje poduka v takih stvaréh. Primeroma jako cena knjiga se do-biva pri Klerru, Giontiniju, Lercherji in Tillu v Ljubljani, pri Siegelu v Celovci, pri Soharji in Paternolliu v Gorici, pri Tandlerji v Novem Mestu, pri Geigerju v Celji, pri Ferlinei v Mariboru, pri Blanku v Ptui — pa pri spisalatelji in založniku samem v Trstu. — Vred.

železnice v rokah. Najimenitniše železnice, imenovane po teh pooblaščenih družbah, so pa:

1) Južna železnica od Dunaja do Trsta; iz te držé razne postranske veje, a) koroška železnica od Maribora v Beljak, b) briksenška od Beljaka v Briksen na Tirolsko, c) brenerska ali tirolska od Kufštajna do Ale ob beneški meji, d) črta od Pragerhofa v Stolni Belgrad na Ogerskem in od tod v Budo in Novi Sen, e) črta od Velike Kaniže v Dunajsko Novomesto, f) črta od Zidanega mosta čez Zagreb v Sisek in Karlovec, g) od Šenpetra v Reko, h) črta od Nabrežine čez Gorico v Karmin ob goriško-beneški meji in dalje v Italijo. Vse črte te največje železničine družbe v našem cesarstvu merijo sedaj (1/3 1874) čez 2232 kilometrov (294 avstr. milj). Privoljena je bila ta družba 23. septembra 1858. Najstarša nje črta, od Dunaja do Trsta, bila je popolnem dodelana 27. julija 1857.

2) Železnice avstrijske železničine družbe so za prvo skup najdaljše, merijo namreč 1631 kilometrov (215 avstr. milj). Privoljena je bila ta družba 1. prosenca 1855; najstarša nje črta je na severni strani med Olomucem in Prago, odprta je bila 1. septembra 1845.

Kratek kos od Podmokel do saske meje — 11 kilometrov (146 milje) dolga — je še sedaj vlast Cizlajtanije.

3) Za tema najdaljše črte skup pa so lastnina ogerskih dežel: navadno kraljeve železnice ogerske države imenovane; obsegajo namreč 937 kilometrov (čez 123 milj). Med njenimi oddelki najdaljša črta je od Karlovca prek Krasa v Reko, meri namreč okoli 173 kilometrov (2279 milj).

4) Cesar Franc Jožefova železnica meri okoli 680 kilometrov (89 milj) in drži iz Du-naja čez Budějovice v Step, pa od Gmünda čez Trebenj, Tabor in Benešov v Prago. Pri-voljena je bila 11. novembra 1866.

5) Za to največa je cesarjevič Rudolfova železnica, ki drži od Donave v Gorenji Avstriji prek Štajarskega in Koroškega do Ljubljane; meri pa z raznimi vejami sedaj 634 kilometrov (83½ milje). Privoljena je bila 11. novembra 1866. Južni nje konec pa še ni do-ločen.

6) Ogerska vzhodna železnica, privoljena 6. decembra 1868, meri 606 kilometrov (7979 milj), in drži od velikega Varadina na Er-deljsko.

sredstvo preslabo, kadar velja ta stan grditi, in pred svetom zaničljivega storiti.

(Dalje prih.)

Osoda nemških katoličanov.

Ko je španjski kralj Filip II. zbranim državnikom razodel, da hoče Portugalsko prisvojiti si, mu je glasoviti vojvoda Alba odgovoril: Kam pa bomo bežali pred silovitostjo svojih kraljev, če Portugalske več ne bo? Tje namreč so se velikaši umikovali pred srditostjo kraljev, tam so bivali, da se je zopet poglela njihova jeza, pa so se zopet vrnili, če so se ž njimi spravili, ali pa če so zvedeli njihovo smrt. Vsega tega pa bi bilo konec, če bi Portugalska s Španjsko bila združena. Zato je vojvoda Alba imel čisto prav, ker preganjani človek mora imeti nekje zavetje, sicer mora poginiti. Kdor pa ima varno zavetje, ne sme še obupati; vedno ga navdaja nada, da mu bode enkrat zopet privoljeno vrniti se v svojo domačijo.

Nemško cesarstvo pa te nade svojim duhovnikom ne privoščiti. V zadnjem državnem zboru je bila sklenjena postava, da se imajo vladi sovražni duhovniki — tako imenujejo duhovne, ki spolnujejo svoje dolžnosti in nočejo biti izdajalci sv. katoliške cerkve — iz svoje domačije izgnati in naseliti se v krajih od vlade jim odločenih. Še preden je bila ta postava potrjena, zadela je že fajmoštra Wehna, za katerega se je slavni Mallinckrodt v zadnjem svojem govoru v državnem zboru tako izvrstno potegoval.

Pa vladi to ne zadostuje, in kmalo bodo začeli duhovnike izganjati iz vsih nemških dežel. Kam pa se hočejo reveži potem obrniti? Mar v sosedne dežele? To bi bilo naravno in človeško; pa nemška vlada boje tega ne bo trpela ter pritiskala, da jim tudi sosedne vlade ne bode dovolile, naseliti se v njihovih deželah iz strahu pred mogočno Prusko. To se je pokazalo pri izgnanih redemptoristih, ki so se naselili v Luksenburškem. Pruska vlada je pa hotela, da bi jim bila tudi Luksenburška pot pokazala; pa po natančnem preiskovanju se je luksemburška vlada prepričala, da pregnanci živi duši žalega ne store, zato pa je poštna državnica mogočni Pruski odgovorila, da njenim željam ne more vstreči. A koliko vlad bo imelo tak pogum? Zato pa to, kar

Pruska sedaj počenja s katoliškimi duhovniki, presega vse mere in je najočitnejši dokaz, dokaz, da hoče čisto zatreti katoliško cerkev. Ker kdor hoče le znebiti se svojega političnega nasprotnika, temu je dovolj, ako se mu nasprotnik umakne iz dežele. Če ga pa tudi v tuji deželi še preganja, to presega mero politične dostojnosti. Nekaj takih zgledov sicer v zgodovini imamo, a skoro pri vsih so bile merodajne osebne razmere.

Nikdar pa se to ni zgodilo iz zgolj političnih vzrokov. Kadar političen protivnik od svojega delovanja odstopi, se zanj več ne zmejnijo, ali pa imajo do njega še nekako sočutje. Če bi tedaj pruska vlada katoliške duhovne res hotela strahovati le zaradi tega, ker so po njenem mnenju nekteri izmed njih državi sovražni, bi morala zapreti ali iz dežele izgnati le tiste, ki se pregreše; tega pa ne stori, ampak hoče strahovati celo cerkev in sicer ne samo doma, ampak tudi v sosednih deželah. Zato pospešuje proticerkveno politiko povsod v Švici in na Francoskem, na Laškem in na Španjskem, zato se tudi naši liberalci tako željno ozirajo na Prusko. Nesramna laž je tedaj, da hoče z novimi postavami le potlačiti političnega nasprotnika, ona hoče do dobrega vničiti katoličane, kateri so pri raznih prilikah, zlasti v zadnji vojski, sijajno pokazali, da so zvesti in vneti rodoljubi, ktere pa vlada sedaj prišteva svojim sovražnikom samo zaradi tega, da jih sme tolikanj ložej preganjati.

Kako kruto je njeno sovraštvo do njih, razvidno je iz tega, ker jim ne privoščiti nobenega zavetja, še v sosednih deželah ne. Tudi pa katoličani, ki trpe za resnico in pravičnost, tolažijo se s tem, da se bodo našle tudi druge dežele, ki jih bodo tako gostoljubno sprejemale, kakor mala deželica Luksemburška, in se ne ustrašile protenja in žuganja ošabnih nemških kulturonošcev, in da bode tudi zanje prišel zopet čas, ko jim bode dovoljeno vrniti se v svojo domačijo. „Ljubil sem pravico, krivico pa sovražil, zato umrjem v pregnanstvu“, bile so zadnje besede enega največjih naslednikov sv. Petra; pa njegovo pregnanstvo pomagalo je le povikšati sv. cerkev.

Avstrijsko cesarstvo.

Iz Ljubljane, 12. junija. Že v predzadnjem listu smo pojasnili pismo, s katerim

se je tirolski poslanec baron Prato državnemu poslanstvu odpovedal. Včerajšnji „Narod“ pa nas sili o tej reči še enkrat spregovoriti. Njemu je duhovnik Prato „najboljši dokaz, da vendar vsakako res katoliški duhoven dandanes, pod tem strašnim hierarhičnim terorizmom nij dober politični kandidat, ker ne more biti neodvisen poslanec ali narodni zastopnik.“ In ker slovensko ljudstvo kaj rado za svoje poslance voli katoliške duhovne, zato iz Pratovega pisma posname nauk tudi za nas Slovence. Kadar kak škof ugane, pravi „Narod“, da je naša narodnost, naše prizadevanje po slovanski ravnopravnosti morda proticerkveno, bašta, ker je katoličanstvo vesolno, toraj ne narodno, — omejeno, ali kaj tacega rimskega — ej! naši pravnarji na mah škofu za ljubo morajo vreči slovanstvo preko pota. Volimo toraj vselej za posvetne stvari može za poslance, ki morejo res neodvisni biti, in jim noben škof nema ukazov dajati.“ — Le „Narodova“ budalost zamore kaj takega trditi, zgodovina pa in domača skušnja nas ravno nasprotno učite. Ravno zaradi tega, ker je katoliška cerkev vesoljna in narodno neomejena, se ona zoperstavlja temu, da bi se kakemu ljudstvu vzela narodnost in uči, da pred Bogom ni razločka med Grkom, ali Latincem, ali Hebrejcem. Zato so katoliški duhovni povsod najpogumnejši branitelji narodnosti, katerim se imamo zlasti mi Slovenci zahvaliti, da naš jezik ni čisto omolknil. In kaj bi bilo z našo narodnostjo tudi dandanes, če bi se naši duhovniki tako odločno vstopili na stran nemških liberalcev, kakor so storili mladoslovenci? Koliko narodnih zastopnikov bi li imeli v deželnem ali državnem zboru, če bi duhovniki po zgledu dr. Vošnjaka z nemškutarji sklenili kompromis, ter podpirali njihove kandidate?

„Narod“ trdi, „da pod tem strašnim hierarhičnim terorizmom“ duhoven ne more biti neodvisen. Od koga pa je odvisen? Naši duhovniki so po večini narodni, a kdo jim kaj more? Škofje ravno ne goré za slovenščino, a še nikdar niso svojih duhovnikov k volitvam komandirali, kakor n. pr. svetovni predstojniki svoje vradnike. In kaj so jim storili, če niso volili v njihovem smislu? So jih mar kupoma predstavljali? Za trdno postavljenih duhovnikov škof še samovoljno predstaviti ne more. To se sme zgoditi le po natančni preiskavi iz važnih kanoničnih vzrokov. Škofu nasproti poli-

7) Avstrijska severo-zahodna železnica, privoljena 8. septembra 1868, drži od Dunaja (Stockerau) čez Znojmo, Iglavo, Nemški Brod, Časlav, Kolin do Mlade Boleslave; največa veja nje drži od Nemškega Broda do Pardubic. Garantirana črta meri 629 kilometrov (83 milj); nove črte skup pa 246 kilometrov (32.25 milj); po takem vse do sedaj odprte črte te družbe 875 kilometrov (115.38 milj).

8) Cesar Ferdinandova železnica drži iz Dunaja čez Moravsko v Šlezijko v Krakov. O njej govorili smo že obširneje v vvodu.

9) Gališka Karol-Ludovikova železnica razpeta je čez Galicijo od Krakova čez Lvov v Brodi in Podvoločicko ob ruski meji. Privoljena je bila 3. sušca 1867, meri pa 591 kilometrov (68.02 milje).

10) Potiska železnica ima z raznimi črtami vezati vzhodne ogerske kraje z Galicijo in južnimi stranmi. Od Čegleda čez Solnok, Püspök, Ludany, Debrecin in Miškovec v Košice; iz Solnoka čez Čabo v Arad; iz Püspök-Ludanya v Veliki Varadin. Privoljena je 10. novembra 1856, meri pa sedaj 582 kilometrov (76 milj).

11) Zahodna ali cesarica-Elizabetina železnica meri z raznimi vejami okoli 667 kilometrov (88 milj). Glavna nje črta drži od Dunaja čez Linc in Wels v Salzburg ali pa v Pasov (ob bavarski meji). Prevažna je poprečna nje črta od Sovodnja (Gmunden) čez Linc v Budejovice. O tej najprvi železnici na evropski trdnini govorili smo uže v vvodu. Privoljena je 8. sušca 1856, meri pa sedaj 667 kilometrov.

12) Alfeldska železnica od Oseka čez Zambor, Sobotino, Segedin, Čabo v Veliki Urad. Privoljena je bila 12. decembra 1868, meri pa 394 kilometrov (52 milj).

13) Ogorska zahodna železnica meri 376 kilometrov (49.6 milje); privoljena je bila 14. julija 1869; po glavnih postajah imenovali bi jo tudi Ogorski Belgrad-Gjur in Gradska železnica.

14) Prva Ogorsko-gališka železnica bila je privoljena 15. julija 1869 ter meri sedaj 269 kilometrov (35.5 milje). Drži iz Homana na Ogorskem prek Karpatov (skozi 550 metrov dolg predvor v Karpatih) v Galicijo.

15) Buštjehradška železnica na Českem privoljena je bila 30. julija 1827 (20. novem-

bra 1855) ter meri sedaj 374 kilometrov (49 milj).

16) Košičko-boguminska železnica od Košic čez severozahodno Ogorsko v Bogumin na Šlezijem. Privoljena je bila 26. junija 1866 ter meri sedaj 367 kilometrov (48.4 milje).

17) Levov-černoviška železnica privoljena je bila 11. prosenca 1864. Zidali so jo silno slabo, a še slabše so dotični voditelji ž njo gospodarili. Tako krivično so se bogatili, da je nazadnje celo njim ugodno nemško ministerstvo moralo se jim ustaviti in železnico sekvestrirati (7. oktobra 1872, se vé da le avstrijske črte. Drži pa ta železnica od Levova čez Kolomeo, Černovice in Sučavo do Vereštja in dalje v rumunsko Moldavijo (Jaš) ter meri na Avstrijskem 356 kilometrov (46.79 milje).

18) Prva Erdeljska železnica od Arada čez Piske do erdeljskega Belega grada in od Pisk do Petroseni pred Vulkanovim prelazom, kjer se bode vezala z Rumunskimi železnicami. Privoljena je bila 18. avgusta 1866; meri pa sedaj 290 kilometrov (38.2 milje).

(Dalje prih.)

tično mnenje pa ni noben kanoničen uzrok. Nihče tedaj v politiki ni tako neodvisen, kakor ravno duhoven. V verskih rečeh pa ni odvisen samo on, ampak odvisen je vsak katoličan, pa ne od škofa, ampak od svoje vere in od dolžnosti, ktere ima do Boga in sv. cerkve. Škofi imajo pa sveto nalogo čuti nad tem, da se sv. vera ne skruni, da se cerkvene pravice z nogami ne teptajo, in vsak katoličan, naj bo duhoven ali neduhoven, mora gledé verskih reči poslušati njih glas. A če se škofi potegnejo za pravico in resnico, če človeka opomnijo na dolžnosti, ktere do Boga in sv. cerkve ima, se to ne pravi ovirati njegovo prostost, ampak dati ji pravo ravnalo. Zato je prostost, ktero nas je Jezus učil, najsvetejša, najveličastnejša, prostost namreč, varovati se hudega. Kdor pa išče prostost v tem, da sme človek storiti, kar se mu zljubi, tisti mora tajiti vse božje in človeške postave, tistemu je njegova spridená volja edino ravnalo in konec takega početja ne more biti drugačen, kakoršen je bil ob najgroznejših dneh francoske prekucije. Po „Narodovem“ mnenju bi bili tedaj ljudje najsrečnejši, če bi se med seboj klali in morili. A naše ljudstvo te sreče menda ne želi in se bo zaradi tega zanaprej še bolj ogibalo „Narodove“ politike, ktera mu to neizrečeno srečo obeta!

Iz slovens. Štajerskega, 11. junija. (Izv. dop.) Veselo je brati, kako se po širokem svetu katoličani pripravljajo osem- in dvajseto obletnico izvoljenja (dne 16. t. m.) ali kronanja (dne 21. t. m.) našega Sv. Očeta Pija IX. prav slovesno obhajati. Včerajšni „Gr. V.“ št. 129 nam je naznanil, kako bodo v Graški škofiji 21. junija praznovali. 1. Pred in popoldne se bo vseh farnih cerkvah pred izpostavljenim presv. Reš. Telesom celo uro za Sv. Očeta molilo. 2. V vsaki farni cerkvi se bode v ta namen služila slovesna petá sv. meša z dvema blagoslovoma v čast presvete Trojici (Missa vot. sol. de ss. Trinit. coram Sctmo.)

3. V nedeljo (21. t. m.) dopoldne kakor popoldne se bode delil papežev blagoslov s popolnimi odpustki vsem vernim, ki bodo tisti den sv. zakramente vredno prejeli in v očitni cerkvi po namenu sv. Očeta molili. To veselo naznanilo mil. knez in škof sklepajo s tem-le besedami: „Vsaki den, zlasti pa pri tej pobožnosti (dne 21. t. m.) hočemo Gospoda prositi, da bi sv. Očetu podelil še veliko let luči, moči in stanovitosti.“

Osem in dvajset let, toraj štirikrat tako dolgo, kakor so po navadi papeži sv. cerkev vladali*) — je Bog že našega sv. očeta ohranil. Zaupajmo, da jih bode še dolgo ohranil, ter si prizadevajmo v molitvi z vsemi vernimi vesoljnega sveta združeni — sv. očetu še dolgega življenja sprostiti.“ —

Monakovski viši škof pa v svojem pastirskem listu, v katerem posebno cerkveno slovesnost za osem in dvajseto obletnico izvoljenja sv. očeta Pija IX. naročujejo, pišejo; „Veseli je nad tem nenavadnim praznikom nam daje pozabiti velike stiske, v katerih se denes znajde sv. katol. cerkev in njen vidni poglavar.“

Kako da bomo slovenski Štajarci ta praznik obhajali, nam še ni prav znano. Vse hvale vredna je misel, da bi se tudi letos,

kakor pred tremi leti, po naših koščatih gričih in planinah v soboto večer (20. t. m.) slovenski kresi žgali. Verne katoličan, svetnega kakor duhovskega stanú prosimo, da bi to lepo misel razširjali. V cerkvi se skoraj nobena slovesnost brez luči ne opravlja, naj bi se pri tej nenavadni svečanosti tudi pod milim nebom luči blisketale. O. A. M. D. G.

Iz Dunaja, 12. junija. Ogerski listi poročajo, da cesar ta mesec za nekaj dni pridejo v Rabo, kjer bodo imeli velike vojaške vaje. Ondašnjemu škofu se je že napovedalo, da bodo cesar njegov gost. Liberalcem brz ko nebo po volji, da cesar ostanejo pri škofu, kakor se jim je hudo kadilo, da je cesarjevič, ki je nameraval zaradi vojaških vaj obiskati mestice Krems, hotel ostati pri ondašnjem proštu. Razna društva, ki so hotela počastiti cesarjeviča, kakor pevsko in telovadsko društvo, so rekla, da se nočejo vdeležiti nobene slovesnosti, ker se jim zdi nepristojno, da bi cesarjeviča pozdravljali pred hišo takega ultramontaca, kakor je Kremski prošt, ki je bil celo klerikalni kandidat za državni zbor. Še župan, dasi je liberalec najčistejega plemená, se jim je zameril, ker se mu je zdelo nepristojno, da bi avstrijskemu cesarjeviču na čast obešali pruske zastave, in je zaukazal, da smejo nataktni le črno-rumene višnjevo-bele zastave.

In ti ljudje hočejo nam očitati, da nismo zvesti avstrijanci! Ker oni nimajo spoštovanja, ljubezni in vdanosti do cesarske rodbine, pa menijo, da so tudi drugi ljudje neobčutljivi za vse višje prizore. — „N. fr. Presse“ od 10. junija zopet toži, da vlada z duhovniki vse premehko ravna.

Razun o Tridentinskem se namreč poroča tudi o rusinskem nadškofu Sembratoviču, da je od duhovnih državnih poslancev tirjal, da naj prekličejo glasovanje za verske postave, potem bodo svoje službe zopet nazaj dobili. Duhovniki so si izprosili nekaj dni pomislika. „N. fr. Presse“ bi kaj rada videla, da bi vlada to zabranila in jo opominja §. 18. Če pa hoče vlada na ta način izvrševati verske postave, potem pravi liberalna modrijanka, ni čudo, da škofom greben raste. Že od začetka smo rekli, da verske postave bodo vlado pripravile v marsikako zadrego in liberalni listi neutrudljivo skrbje, da se to res godi.

Česka. Palacky je zopet izdal nemško knjigo „Gedenklätter, als Beitrag zur Zeitgeschichte“, ktero nasprotni listi satirično „Palackov novi testament“ imenujejo. No, na vsak način bi se zamogli nekteri ljudje iz tega novega kakor tudi iz starega testamenta Palackovega veliko naučiti. Ta nova knjiga Palackova ima mnogo podučnega zapopadka. Mi omenimo iz nje le vprašanje: „Aktivno ali pasivno?“ Palacky pravi: „Ugovarja se nam, da smo za letom 1861 že večkrat šli v deželni zbor; zakaj da se zdaj branimo? Odgovor nam je pri roki. — Hodili smo v deželni zbor, dokler smo smeli upati, da bomo v njem dosegli sporazumljenje s svojimi nasprotniki o naših pravicah in pomoč zoper naše zelo opravilne pritožbe, in izstopili smo, ko se nam je ta nada popolnoma podrla. Dajte nam zopet to nado — pa ne samo na goljufiv videz — in ne bomo le v deželni, ampak konečno tudi v državni zbor radi hodili.“ Ta izjava Palackova se vsem jako pomenljiva zdi.

„Čeh“ poroča, da so se česki škofje nedavno pri kardinalu Schwarzenbergu posvetovali o izpeljavi novih verskih postav. Sklenili so posluževati se pasivnega (trpivnega) upora in pri oddajanju cerkvenih služeb držati se

dosedanje navade. „Čeh“ pravi, da tudi drugi škofje avstrijski bodo ravno tako ravnali, in da se lahko imenujejo tisti, ki so pripravljeni vladi streči. Nam bi bilo jako ljubo, da bi med škofi nobenih samcev ne bilo, ampak da bi bili tudi naši škofje tako edini, kakor so nemški. — Ustavoverni listi poročajo, da mladodochi pravijo, da brez staročehov ne vstopijo v deželni zbor.

Vaanje države.

Pruska, 12. junija. Limburškemu škofu so 1. junija ne po majevih postavah zarubili popotni voz ali kočijo. Da so jo prepeljali, morali so priti jetniki iz kaznilnice, kajti nobeden Limburžanov se ni hotel v to podati, niti katolik, niti protestant, niti jud. Neki meščan kupi na dražbi kočijo za 245 talarjev, in imenitni gospodje iz Limburga peljejo s cveticami in perjem krasno ovenčano kočijo slovesno k škofovemu poslopju nazaj, in kupec meščan izroči škofu vradno potrjeno pismo, po katerem prepusti kočijo na posodo škofu, da jo rabi kakor hoče in dokler živi. Po tem takem ne more več biti rubljena. Tako se spolnuje beseda sv. pisma: „Ljubezen je iznajdljiva.“ Škof je presunjen zahvalil se srčno, ljudstvo pa zbrano pred njegovim poslopjem mu je glasno čestitalo slavo. Kako hvaležno je pač katoliško ljudstvo škofom, kateri so mu res dobri in pravi pastirji duhovni!

Francoska, 12. junija. — Levo središče narodne zbornice je odobrilo 6. junija načrt, vsled kterega se ima ali ljudovlada stalno vpeljati ali pa narodna zbornica — razpustiti. Levo središče je ostalo po tem takem zvesto svojemu dosedanjemu zahtevanju, zahtevanju namreč, da se kolikor mogoče tirja in kolikor mogoče doseže. Z omahovanjem v Franciji pač ne gre več: da ali ne, to je sedanja alternativa. Čuje se: „Ker legitimisti, ali tako zvana konservativna stranka, monarhije vpeljati ne more, nam dajte vsaj odločno ljudovlado, iz ktere bo izšlo pozneje samo od sebe novo cesarstvo. Če pa vi, ki v skupščini ljudstvo nadomestujete, tega nočete, naredite prostor možem, ki bodo skrbeli za naše potrebe.“ Zdaj nastane vprašanje: Kaj potem, če se izvoli res nova skupščina? V tem slučaju bi znali sedeti v njej vsled dosedaj navadnega splošnega glasovanja (suffrage universel) moške rudeče-radikalnega in bonapartističnega značaja in potem bi se znali Bonapartisti lotiti novega rogoviljenja. Istina je, da je splaval legitimistom pripravi čas po vodi, kajti njih postopanje je bilo jako neodločno in težko da so se spominjali pri svojem poslu latinske prislovice: „Fortes fortuna juvat!“

Francoska zadnja seja narodne skupščine je bila zelo viharina. Ko je bil zavržen predlog levice, po katerem bi imala komisija, sestavljena iz župana in dveh svetovalcev, razsojevati o pritožbah volilcev glede vpisanja ali izbrisanja v volilnih zapisnikih, je interpeliral poslanec Gired o nekem pismu, ktero pregovarja častnike z velikimi obljubami, da bi volili Burgoigna. Dalje pove Gired, da je neka skrivna družba v Parizu in praša ministra notranjih zadev in ministra pravice, ali bosta to družbo trpela. Minister pravice odgovori, da vlada takih skrivnih permanentnih družeb ne bo trpela, in obljubi pomoči. Rouher pa odgovori, da mu o taki družbi ni nič znano, da je pismo le izmišljeno, in zahteva strogo preiskavo, da se izvé, kaj je resnica. Minister notranjih zadev pa odgovori, da bo taka družba, če je res kje, zasegana po sodnji. —

*) Od kristovega vnebohoda je 1840 let. Papežev, a sv. Petrom vred, je 258 (1840: 158-7). Tedaj pride na enega papeža 7 let in par dni. Nar dalje je vladal sv. Peter, ki je v Rimu bil 25 let 2 mesca 7 dni. Nekteri papeži so komaj par dni na prestolu sv. Petra živeli. Pis.

Gambetta se loti vojnega in finančnega ministra, češ, da sta sokrivca Bonapartistov. Vojni minister odbije to dolženje. Gambetta, odgovarjaje na to, kar je Rouher rekel, pravi: „Je neka vrsta ljudi, katerim jaz odrekam pravico, soditi o 4. septembru; to so tisti nesramneži, ki so nas vodili od 2. decembra do Sedana.“ Predsednik zahteva od Gambette, da bi te razžaljive besede preklical, Gambetta pa jih še poostri in predsednik ga kliče „k redu.“ Ko se Rouher zopet prikaže na odru, mu Cazot kriči: „Predno se prikažete zopet na govorniški oder, dajte nam Alzacijo in Lotarinško nazaj!“ Rouher pa izreče, da so Gambettove besede le zaničevanja vredne. —

Španjska. 12. junija. Na bojnem in političnem polju ni v trenutku nič gotovega. Gotova je samo sedanja negotovost. General Konha marljivo vojsčake za vojsko vadi in veliko odločneje postopa, kakor smo to videli pri Serranu ali Morionesu. A čudno je to, da se on ob času, ko je vsakdo na odločilno bitvo pripravljen, nazaj umikuje. Kaj takega je storil že parkrat Marquis del Duero in ne vé se, kaj ima to pomeniti. Karlisti so mirni in ne menijo se za ofenzivo. Kaj bodo toraj ta čas počenjali, dokler jih sovražnik ne napade? — Enaka je s politiko. Star prepir za žezlo in krono se pričinja z nova; ne vé se le, kako so razne stranke razdeljene, še manj je znano to, ktera ostane na suhem.

Domače stvari.

(Lesjak-„Narod“.) zeleno nevošljiv za krese, ki se pripravljajo preslavnemu Piju IX. k njegovi 28letnici, si jo je tako-le izmislil: naj tudi „liberaluhi“, „očiti in skriti“ ta večer krese žgó, namreč zaradi potrjenih konfesionalnih postav. — Ta je pa dobro spečena! Tako „pošteni „Nar.“ lahko že naprej vse Pijeve kresove sebi „anektira“, kakor si je n. pr. Viktor Emanuvel vse papeževe dežele „anektiral“. Samo treba je končno poročevalcev: da vse kresove so palili „skriti in očiti“ narodovci, s katerimi pa „Nar.“ tudi ne bo v zadregi. Pa je! Sej „anektiranje“ je naj lepši „čednost“ nove dobe, kaj ne, „mladi“ „Nerode“? —

(Novo politično društvo) nameravajo v Ljubljani osnovati „Narodovci“ in sicer po svojih pogubonosnih načelih. Mi se nadjamo, da bo dobilo tako društvo komaj toliko udov, kolikor jih ima nemčurski „Turnverein“. Saj pa tudi nikakor ni potrebno niti nam, niti „Narodovcem.“ Mi imamo že politično društvo „Slovenijo“, ki nam po vsem zadostuje; „Narodovim“ načelom pa vstreza nemčursko „konstitucionalno društvo.“ Naj se toraj tam vpišejo, predsedništvo bo že toliko liberalno, da jim bo dovolilo, srce si hladiti v slovenski besedi, če bodo to zahtevali. Čemu toraj novo društvo?

(Popravek.) V „Slovencu“ št. 68 v podlistku beri: Franjo Cimperman roj. l. 1852 (ne 51), in v tretjem razdelku: Zg. Dan. ponatisnila poslednjega tečaja prvi in zadnji spis šolski: Conscia mens recti fama mendacia itd.

Razne novice.

— Iz Gorenjskega se nam poroča, da pretekli petek (5. junija) o poldne po Mladem Vrh, pod Vrhom, po Četenaravni in spodnjem delu Javorji je toča vse pobila, da bo škodo znati gotovo več let, posebno na sadnem drevju. — Pretekli torek je pa tresčilo v Čirčičah blizu Kranja v cerkveni turn, ki je pogorel; padel pa je k sreči na stran, kjer dru-

zih hiš ravno ni in tako se več nesreča ni zgodila.

— Ilirska Bistrica, 8. junija. Danes ob polstirih popoldne se je s strašnim bučanjem pridrvila viharna ploha ter naš okraj obsula s točo in nalivi, sosebno pa malo Bukovico, da se celo iz že tolike trave vidi kot sneg; ne vé se še, kako je drugod, ker bučanje nam potrjuje, da bo na široko kaj tacega. Sedaj naj pa kmet živi in davke plačuje, če jih ima s čem.

— V Kropi na Gorenjskem so našli rudo živega srebra in tudi nekaj funtov pravega, čistega srebra. Če bi se pokazalo, da je take rude mnogo pod zemljo, potem bi bil nastali pač boljši dnevi za naše pridne Gorenjce.

— Polanjsica v Škofjiloki je bila še v sredo silno kalna in blatna; bržko ne bomo slišali iz Osliške in Žirske strani tudi o kaki nesreči, če o drugi ne, saj o kaki plohi.

— V Čirčičah pri Kranji na Gorenjskem je o zadnjem hudem vremenu tresčilo v cerkveni zvonik, čegar streha je pogorela do zvonov. Da ni pogorela tudi cerkev, se je zahvaliti le vodju zidarjev škofovega poslopja, kateri je prišel s svojimi ljudmi na pomoč in se jako hvale vredno obnašal. Kmetje sami ognju niso mogli kaj, ker jim manjka gasilnega orodja; še le ko se je pripeljala brizgalnica iz Kranja, so se lotili gasiti. Cerkev je bila prej zavarovana, še le pred kratkim se je opustilo vplačevanje, češ, saj ne more pogoreti. Toraj škoda zadene sosesko.

— Hudodelstvo. Zraven obilih vremenskih nesreč sliši se, žali Bog! tudi o drugih, pa zadolženih. Učitelj iz Žabnice blizu Loke je bil te dni domu grede od nekterih ponočnjakov napaden ter smrtno ranjen. Ker jih še poznal ni, naj brž tudi oni njega ne, je bilo dejanje le divja strast in hudobija.

— Kardinal Falcinelli je vse svoje premoženje, ki znaša okoli 100.000 gld., zapustil sv. očetu, Piju IX., ki so pa prevzeli le dragocenosti, gotovino pa 80000 gld. so prepuščili njegovima stričnikama.

— „Prelesniki!“ — Iz Trebanjskega okraja na Dolenjskem se nam piše: Pretečeni teden so počenjali žandarji pri nas, da je bilo groza. Obdali in zastavili so cele vasi, potem vsako hišo posebej preiskali, vse prevrgli in premetali, ostro izpraševali in sploh počenjali, kakor da bi kmet ne imel nobene pravice več. In zakaj se je to godilo? Zato, ker je bil nekdo sodnji ali okrajni gosposki naznanil, da naši kmetje znanega Prelesnika skrivajo. A našli ga niso, toraj je bilo ovadenje krivo, kajti dasiravno se je sem ter tje mnogo govorilo o njem, ga vendar še ni nihče videl. Čudne se nam zdé postave, ki dajo žandarjem pravico, prekucniti vse po hiši tistega, na kterelega leti — čeravno popolnoma neopravičen — sum, da je storil to ali ono hudodelstvo, ali da skriva kakega hudodelnika.

Eksekutivne dražbe.

17. junija. 3. R. Kordič-evo iz Bojanjcevo (48 gl. 10 kr.) v Črnomlju. — 3. Jan. Zakrajšek-evo (mlajšega) iz Vrhneke (3600 gl.) v Ložu. — 3. Iv. Miketič-evo iz Preloke (110 gl.) v Črnomlju. — 3. Iv. Vovk-evo (1660 gl.) v Ipavi. — Bl. Pernuš-evo iz Srednje Bele (3468 gl.) v Kranji.

18. junija. Mart. Butina-evo iz Banjeloke v Kočevji. — 3. Mart. Žnidarjevo iz nemškega Rovta (3282 gl.) v Radolici. — 3. Ant. Petrič-evo iz Zavrha (1700 gl.) v Ložu. — 2. Jan. Volf-evo iz Surgarjev (650 gl.) v Kočevji. — 1. Mart. in Marije Belan-eve iz Vrhne (415 gl.) v Kočevji. — 3. Jakob in Neže Mihelčič-eve iz Banje Loke v Kočevji.

Telegrafične denarne cene

11. junija.

Papirna renta 69.35. — Srebrna renta 74.65. — 1860letno državno posojilo 107.75. — Bankine akcije 989 — Kreditne akcije 219.75. — London 111.75. — Srebro 105.80 — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 8.94.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenice	Rži	Jčmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	3.65	2.50	2.10	1.30	2.65	2.50	2.60
v Kranji	—	—	—	—	—	—	—
v Lohi	—	—	—	—	—	—	—
v Novomestu	4.10	2.70	2.10	1.40	2.70	2.70	3.00
v Sodražici	4.50	3.00	2.50	1.30	3.00	—	2.60
v Mariboru	3.85	2.65	2.60	1.65	2.85	2.25	2.50
v Ptuj	3.75	2.75	2.30	1.68	2.68	2.20	3.00
v Celji	4.00	2.70	2.00	1.40	2.80	2.80	2.20
v Celovcu	3.90	2.80	2.75	1.60	2.80	2.40	—
v Trstu	3.95	2.40	—	—	2.95	—	—
v Zagrebu	—	—	—	—	—	—	—
v Sisku	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	3.55	—	—	1.70	2.65	—	—
na Dunaju	3.90	2.95	2.70	1.55	2.45	—	—
v Peštu	3.65	2.60	2.15	1.35	—	—	—
v Pragi	4. —	3.15	2.40	1.65	—	—	—
v Građu	4.12	2.53	—	1.43	2.50	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Lohi	v Sodražici	v Mariboru	v Ptuj
Masla funt	0.40	0.50	—	0.50	0.45	—	—
Špeha „	0.44	0.40	—	—	0.48	0.40	0.40
Leče mernik	3.30	4.00	—	—	—	—	—
Krompirja „	1.50	1.40	—	—	1.20	1.35	1.25
Fižola „	3.25	4.50	—	—	3.30	—	—
Sena cent	1.00	1.10	1.40	1.00	0.90	1.50	1.10
Sam. detelja „	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	—	—	—	—	—	—	—
Govedinefont	0.30	0.28	—	—	0.31	0.28	0.30
Teletive „	0.31	0.30	—	—	0.30	0.30	0.28
Jaje za 10 kr.	7	9	—	—	7	—	—

V Trstu: Olje dalmatinsko po 30, najboljšo po 44—46 gl., sladkor 20—21 gl., kava Riv. 55—70, Cejlou po 74 gl., rajž 10—12 gl. cent.

Najlepši, najcenejši
iz železa vlti
spominjki
(monumenti),
krizi za altarje in veliki
krizi za pokopališča,

izgotovljeni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množini in različnosti ter po najnižji že trdno določeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa vlti podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u.
mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije
na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in
njegovi zalogi križev (auf der Schmelz) nasproti vходу pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napisi se izvršujejo čisto po želji p. n. naročevalcev ali z zlato pisavo ali pa z izbuknjeno vltimi in pozlačenimi črkami, kar najhitreje mogoče. Obris in zapisi cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo.
(9—14)